

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Corpus Juris Canonici

Gregor <XIII., Papst>

M. DC. LXI. Coloniae Munatianaee, 1661

XXV. Qui promoveri non possunt.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62953](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62953)

quasi clericos honorent, & diligant: & tales sint, qui non solum praesent, verum etiam profint.

Ordinatores debent instruire ordinandos in divinis. h. d.

Item sub gravi ultionis comminatione ex ordinatione generalis Concilii debent Episcopi promovendos in sacerdotas per seiplos, vel alios idoneos viros super divinis officiis, Ecclesiasticisque sacramentis diligenter instruere, & informare. Sanctius a enim inquit est paucos bonos, quam multos malos habere ministros: quia, si ceteris excum ducat, ambo in foveam dilabentur.

Ordinationem praecedere debet diligens scrutinium. h. d.

Praecedet autem ordinationem diligens scrutinium, nec nisi qui, tam verbo fidei, quam recte conversationis exemplo, Episcoporum vel populari testimonio probantur, ad ordines admittendi erunt. Ordinatus d itaque accipiat secum divinis legis peritos sacerdotes, & in Ecclesiasticis functionibus exercitatos, qui ordinandorum genus, patriam, aetatem, locum ubi ordinati sunt, si literas callent, si instructi in lege Dei, & ante omnia diligenter investigent, si fidem Catholicam diligenter teneant.

Examen debet praecedere collationem beneficiorum. h. d.

Quod e & in beneficiorum collationibus observandum erit: qui enim beneficiis Ecclesiasticis praeficiendifuerint, a suo prius Archidiacono examinari debent, & per ipsum postmodum Episcopo praesentari.

Tam simoniaco ordinatus, quam ordinans, sunt puniendi. h. d.

Ipsi vero quibus talis cura committitur, cavere debent, ne ad cuiusquam gratiam, aut cuiuscumque momentum cupiditate illecti, a vero deviant, ut indignum, & minus idoneum, aut non examinatum ad sacros gradus suscipiendos Episcopo praesentent. Quod si aliter fecerint, & qui indigni accesserint, ab altari removebuntur, & qui domum sancti Spiritus vendere conati sunt, eorum Deo jam condemnati, Ecclesiastica dignitate carebunt.

Qua tempora in ordinationibus servari debent. h. d.

Igitur & per tres continuos dies diligenter examinentur, & demum sabbatho, qui probati sunt, Episcopo praesententur: Qui tamen secundum diversitatem ordinum, temporis quoque servabit diversitatem: non enim h omnes ordines quibullibet temporibus conferri possunt: nam Dominicus & aliis festivis diebus unum, aut duos ad minores licebit promovere, sed ad Subdiaconatum, nisi in quatuor temporibus, & una & altera statuta die, nulli Episcoporum, praeterquam Romano Pontifici, licet alios ordinare, nec alicuius loci contraria est admittenda consuetudo. Quod si forte seorsum factum fuerit, ordinans quidem potestate privandus est ordinandi; & ordinatus cum charactere h minime dubitetur recepisse, praesententia tantum pravia in susceptis ordinibus ministris sustinendus erit.

Nec uno nec duobus diebus continuato jejunio duo sacri ordines conferri possunt. h. d.

Sed i nec uno die, nec duobus continuato jejunio ad duos quis potest sacros ordines promovere, arbitrari, & ordinant i suspensionis imminente poena.

Minores ordines omnes simul conferri possunt. h. d.

Diversum m statuitur de minoribus, qui omnes vel unica die conferri possunt.

Quo promotus per saltum, potest, praetermissis ordinibus repetitis, dispensari, hoc dicit.

a. Can. tales. dist. 27. b. Extr. de servitio in ord. sacren. c. Canon. a. & canon. Episcopi. dist. 25. d. Canon. quando Episcopus. d. dist. 24. e. Canon. ad hac nos. vers. & hoc idem. an de offi. Archid. f. Can. quando Episcopus. h. ipsi autem. dist. 24. g. d. canon. quando Episcopus. h. igitur. h. Ca. 1. 2. & extr. de temp. ordin. i. C. dilectus filius. extr. de temp. ord. h. Ca. pen. eod. titul. l. Ca. literas. extr. de temp. ord. m. De ord. ext. de temp. ord.

Et a saltum vero si promotus fuerit, quod dicitur, ter ordine praetermissis repetito, ex misericordia dispensare permittendus erit.

Promotus ad sacros ordines, si prius contra prohibitionem non potest fieri sacerdos, nisi prius fuerit monachus, quod si non contra prohibitionem, quae tunc potest Episcopo ministris dispensare, & qui non ordinatus si prius clericus, non potest ordinari. h. d.

Quod si h futive ad sacros ordines qui promoti, dispensandum erit, an prius sub auctoritate accesserit interminatio: tunc enim nulla ratione ad hoc dotaltem poterit ordinem promovendi, nisi regulariter suscepto laudabilem aliquid duxerit vitam, quod si secum misericorditer dispensari poterit: si quoque la praedente inhibitione, condigna satisfactione satisfacta, pro suo arbitrio eam illo poterit Episcopus praesentare. Quod si, qui nullum adhuc poenitentia acceptum e, divinum aliquod officium exerceat, ad Ecclesia eum abijciendus, & nunquam ordinandus.

Qui nondum baptizatus ordinatus est, debet baptizari, & reus ordinari. h. d.

De eo qui non baptizatus ordinem susceperit, dubitatum est: de quo post multam tractatam considerationem obreantur & constitutum fuit, ut baptizatum iterum ordinetur: & merito: cum enim baptizatus sacramentorum janus sit & fundamentum, baptizandus non potuit, ubi fundamentum desit.

Sacros ordines sacrorum Episcopos conferre, necesse non est, aliis: & Episcopus qui locus, non dignatus communicare, nec alios conferre potest: sacri, si status dignitas, quae non sunt, non conferre potest. h. d.

Illud postremo omnitemendum non est, quod inter sacros & sacros ordines illa est differentia, quae ab Episcopis, minores vero etiam ab aliis quocumque conferuntur. Vnde de eo quidem est, si quis dicitur, renunciasset, an & quales ordines conferre possit: in qua specie obtinuit distinctio, ut si quis dicitur, non potest, quis renunciasset, eos quos ante renunciamur poterit rogatus conferre possit. Quod si non dicitur, non potest, eam dignitatem renunciasset, minores tamen quos ab aliis recipere, & in illis deservire, & ad maiores, & quocumque idoneus, poterit promovendi. Sane si ad hoc sacros ordines scirenter quis receperit, quae non potest, officii non habebit executionem: ubi autem non scirenter (nisi crassa & supina fuerit ignorantia), auctoritate legitime dispensare poterit.

QUI PROMOVERI NON POSSUNT. TITVLVS XXV.

Omni quatuor causas sine refectione, qui prohibentur ordinari. h. d.

Onomiam vero praeviri debet, quod vitiosum, vel vituperari potest: sicut enim est, quod vitiosum esse qui non sicut ad Ecclesiam non potest admittendi, quod fieri contingit quatuor: ex causa, aut enim quis promovendi impeditur ratione, aut ratione delicti jam patrati, aut suspensione, aut ob corporis lationem.

Servus & libertus non possunt ordinari, & servus vel libertus ante dominum suu hoc liber & ingenuus. h. d.

Ratione subiectionis & promovendi impeditur: si fuerint, nullo debet ordine Episcopus impetrare: licet enim esse debet, qui divinis aggregandus est minister, & propter non solum servus, sed nec qui servus obsequii

a. Ca. dist. 27. & c. uni. de cleric. per saltum. b. Cap. i. de seq. extr. de eo qui fur. ord. susp. c. Cap. i. de seq. extr. de cler. non ord. ministran. d. Can. i. extr. de Praesent. non ord. e. Gloss. d. d. s. i. Ca. cum. de ord. ab Episc. g. Can. de seq. extr. de servis non ord.

manumissi sunt, cum adhuc servitutem quandam servire videntur, sunt ad clericatum ordinem promovendi: quod si contra factum fuerit, tam ordinantem, quam ejus qui sacro precinctus est, cingulo, Canonice poenis coercenda est. Et si tamen servus sciente domino fuerit ordinatus, ex hoc liber erit & ingenuus.

Manumissus ab Ecclesia, ut eidem serviat in divinis, non potest si transferre ad aliam Ecclesiam: secus si simpliciter fuerit manumissus. h. d.

Quod si quis Ecclesie servili conditione obnoxius, ab eodem manumittatur, ut insignitus ordine clericalem ea perpetuo serviat in divinis, liber factus & ordinatus, ad aliam se transferre non poterit: sed si abfolvatur manumissus fuerit, ad aliam transferendi non erit licentia neganda.

Monachi non ordinantur, nisi de licentia Abbatis.

Monachi quoque, nisi de sui fuerint Abbatis voluntate prepositi, ad ecclesiastica non sunt officia promovendi.

Licentia concessa ad superiorem religiofo, ut possit consentire provisione de se facta, non valet. h. d.

Clericus si adhuc agit cum religiosis, non solum circa ordines, sed etiam circa electionem, vel provisionem quamlibet: si cui enim ad superiore suo licentia concedatur, ut electioni, vel provisioni, si quam de ipso fieri contigerit, suum accommodare possit consensum, qui ambitionis vitio viam parat talis licentia, nullius finitibus existit.

Non potest quis ab extraneo Episcopo ordinari, nisi de licentia suorum: quos concedere potest etiam vicarius & capitulum, si sedes vacet, vel qui administrat. h. d.

Patri ad rationem constitutum est, ne quis aliena diocesis vicarium proprii superioris licentiam ordinari audeat: quam tamen Episcopo in remotis agente, dare poterit ipsius in spiritualibus Vicarius generalis, vel sedevacante Capitulum, seu is ad quem tunc temporis administratione spiritualium nofcitur pertinere.

Indi Episcopi non debent ordinare Ultramonachos, nisi de licentia Papa, vel sui ordinarii. h. d.

Et hoc quidem non solum obtinet Italis ordinariis, sed etiam exteris. Etenim illos nullum Italicus Episcopus ordinare debet, nisi vel a summo Pontifice specialem habeat licentiam: vel ab Episcopo, de cuius diocesi traxerit originem ordinandus, vel in aliqua diocesi beneficiatus existit, per ejus patentes literas cautionem rationabilem continentem, quare ipsum nolit vel nequeat ordinare: & si qui contraverint, censuris canonicis coercentur, prout latius ex Clementis IV. constitutione apparet.

Homicida voluntarius non potest promoveri, & promotus est deponendus: secus de necessario. h. d.

Dicitur delicti ratione qui ordinari prohibetur, ut cum homicidium, aut aliud capitale crimen factum, aut precepto, aut consilio perpetraverit: & per surreptionem promotus, deiciendus erit, dicente Domino, si quis per malitiam, & aut per insidias hominem occiderit, ab altari non est dicitur: De eo itaque homicida intelligendum, est qui voluntate committit homicidium. Ceterum si qui necessitate maxima acritati, effugere nullo pacto valentes, homicidium admiserint, nullam ex hoc irregularitatem incurunt.

Fortuitum homicidium commissum, dum dabatur opera res illata, potest quem primo veri. h. d.

Quod si neque voluntarium fuerit, neque necessarium, sed fortuitum fuerit, distinguendum est, num is

a. Cui libentis, extra de ser. non ordi. b. canon. i. dist. 30. c. ad. extra. de temp. ordi. c. et. si. de elec. d. c. a. & si. de temp. ordi. in 6. e. cap. i. de temp. ordi. in 6. f. can. si quis volens. in 6. de ser. non ordi. & extra. de homicid. g. c. extra. de homicid.

cujus occasione perpetratum fuerit, illiciti rei daret operam, an licite. Si illiciti rei, dans operam, ut puta, vetito ludo incumbens, casu homicidium perpetraverit, vel bello etiam contra infideles sese immittens, volens Christiani nominis hostem interfecerit, nec b. ad sacros ordines promovendus est, & promotus non solum ad superiores ascendere prohibendus est, verum etiam in subministrare plane ex dispensatione in inferiore ministrare sustinendus erit.

Si dans operam rei licite, ex negligentia homicidium commissum, irregularitatem incurrit: factis, si non ex negligentia, sed mere casuali. h. d.

Ed d. & si licite rei opera dabatur, nec tamen debitam quis operi suo adhibuit diligentiam, ex quo homicidium sequutum est, ab omni ministerio altaris excludendus erit: quod in eo responsum est, qui puerum ex intuitu discipule ita percussit, ut ex percussione expiraverit, vel ex ea in aliam infirmitatem incidit, ex qua comperit fuit expirasse. Preceptoris enim nimia severitas culpa assignatur. Diverfum statuitur, si nulla culpa subsit: ut in eo accidit, quo campanas f. pulsanter, ut signodato conveniret populus ad divina, tintinabulum, cadens, ita subjectum puerum percussit, ut ex vulnere decesserit: nam cum is culpa penitus expertus fuerit, nullam incurrisse nofcitur irregularitatem, etiam de homicidio veniam postulaverit. Bonarum enim mentium est: ibi etiam culpas agnoscere, ubi culpa non est.

Insultus, furtes, dormientes ex commissis homicidio non incurunt irregularitatem. h. d.

Idem q. constitutum est de infantibus, furiosis, & dormientibus, qui si hominem mutilem, vel occidant, nullam ex hoc irregularitatem contrahunt.

Clerici facientes querelam de suis malis factis, non sunt irregulares, etiam si Iudex motum ibi iugerat. h. d.

Idem & de clericis b. qui de iniuriis sibi illatis apud Iudicem conqueruntur, protestantes quod ad vindictam, seu sanguinis penam non intendunt. Nam si Iudex iustitia exigente mortem delinquentibus inferat, accusatoribus imputari non debet: alioqui si propter huiusmodi metum, quia scilicet Iudex ad penam sanguinis posset procedere, si conqueri non auderent, daretur plerisque materia trucidandi eos, & ipsorum bona passim invadendi.

Publice poenitentes non possunt promoveri, possunt tamen in necessitate deputari in aliquo minorum ordinum. h. d.

Poenitentes quoque tam ad sacros ordines, quam etiam in simos promoveri non debent: quod utique non de omni poenitente intelligendum est, sed de eo tantum, quem publice ac solemniter poenituit: quae poenitentia semel tantum in ecclesia conceditur. k. Placuit tamen Toletano Concilio l. si necessitas aut usus exegerit, inter officarios, vel lectores huiusmodi poenitentes posse collocari.

Qui exercebant officia secularia, si honeste sunt, post redditam rationem possunt ordinari: secus est de usurariis. h. d.

Is m. illi similes sunt, qui negotiis & officiis secularibus servant: quorum tamen vita si post deposita onera, & reddita ratione deprehensa fuerit inculpata, omnibus possunt muneribus honorari. Quod si quis ultras, dum negotiaretur, exercuisse comperus fuerit, non solum ordinandus non est, verum etiam ordina-

a. Ca. continebatur, extra, de bonis. b. can. clericum qua. & canon. seq. dist. 30. c. d. ca. continebatur, in fin. d. c. continebatur, extra, de homicid. e. can. Prebyterum, extra, de homicid. f. c. Ioannes sacerdos, dist. de homicid. g. Clem. I. de homicid. h. ca. 2. de homicid. in 6. i. canon. canonem apud. dist. 30. k. can. si quis post. 4. post. 7. dist. 30. l. can. placuit, dist. 30. m. can. extra, de obligatum ad rationem ordi. vel non. n. canon. 2. dist. 30.

teus deponendus a. Mens enim avida, nec abstinere novit
vetitis, nec gaudere concessis. b.

Simoniaci, sedulissimi, & injuriam ultores ordinari non possunt. h. d.
Item statuendum est de eo, qui quasi dona Dei empium,
pecuniam ad imitationem Simonis & obrulerit.
Idem & de seditionis d., & his qui propriam injuria
cum pertinacis fuerint ultores.

Fur oculum potest post restitutionem & penitentiam ad sacro
ordines promoveri. h. d.

De e. fure, an ad sacros ordines promoveri possit, quare
potest: & si quidem sponte factum confessus, damno
passo satisfecerit, & penitentiam peregerit, si alioqui ido
neus fuerit, nec super furto manifesta respectus infama
mia, ad sacros ordines proculdubio promoveri poterit.

Baptizatus in agnitione peccati debet ordinari regulariter, & re
baptizatus in agnitione ordinatur. h. d.

Sed est nullum quis delictum perpetrasse deprehen
datur, quod illum a sacris excludere valeat ministe
riis, adhuc nullum a sacris excludere valeat ministe
riis, si de fide ejus, vel continentia fu
spicio sit, promovendus non erit. Ut ecce, si quis in agri
tudine f. constitutus, baptizatus fuerit, quia fides ejus
non ex voluntate, sed necessitate videtur esse, Presbyter
ordinari non debet: nisi forte postea ipsius studium & fi
des emicuerit, aut hominum raritas hoc exegerit. Scien
ter autem rebaptizatus g., ut ad clericatus gradum pro
moveatur, permitendum non erit.

Eti Presbyterorum non possunt ordinari, nisi fuerint regulares vel
monachi, vel nisi sint nati ex legitimo matrimonio, vel sint valde
meriti. h. d.

Presbyterorum h. quoque, filii a sacris ministeriis ascen
di sunt, nisi aut monachis, vel in congregatione
Canonica regulariter viventes, religiose probati fuerint
conversari. Sed hoc a deis intelligere oportet, ad
quos adulterio natos paterna flagitia hereditaria succes
sione descendunt: unde si vel ex legitimo nati sunt matri
monio h., vel morum honestas eos commendabiles fe
cerit exemplis & auctoritatibus non solum sacerdotem
fieri possunt, sed etiam summi sacerdotes.

Bigamus, & qui uxorem duxit viduam, ejusdem, vel mariti
rem, ordinari non possunt. h. d.

Item l. repellendi sunt bigamus, & qui viduam, vel
ejusdem, vel meretricem, vel ancillam uxorem duxerit.
Vidua est, cujus cognitus maritus mortuus est: Unde n. is
qui ab alio quidem duxit, sed minime cognitam duxit
uxorem, propter hoc impediri non debet, quin possit ad
sacerdotium promoveri, cum neuter carnem suam divi
ferit in plures. Eadem est, que vivente marito ejicitur. Me
retrix, que multorum libidini pareat, & cujus turpitudi
publice venalis est. Quod non de his intelligendum est,
qui tales adhuc uxores retinent (nam in his alia ratio est:
quia scilicet conjugati non possunt in sacris esse constituti
a) sed de his quorum uxores defuncte sunt.

Bigamus est, qui duas duxit uxores, & qui secundas nuptias
habuit de facto contractis, reputatur bigamus. Item, si cum vi
dua de facto contracti. h. d.

St autem bigamus n., qui duas habuit uxores, sive
baptizatus ambas, sive etiam ante baptismum, alteram.
Si o. quis tamen laicum primam duxerit, in sacris
constitutus alteram, an sit inter bigamos reputandus,
hactenus est. Ex facto autem responsum est, hunc qui
dem nec bigamum esse, nec maritum viduam: quia tamen,

a. Can. si quis clericorum. dist. 47. b. Ca. virum an si. dist. 47.
c. Ca. 2. in fi. de. 23. & i. q. 1. per totum. d. Ca. seditionarios. dist. 47.
e. Ca. ex literis. extr. de jur. f. Ca. 1. & seq. dist. 37. g. Ca. con
firmandum est. in fi. dist. 30. h. Ca. 1. dist. 36. & can. 1. extra. de fil.
prohib. i. d. can. 1. & sed hoc. dist. 36. k. Ca. ad hoc. extr. de fi.
lia. presb. l. Ca. parentibus. & seq. & can. si quis viduam. dist. 33.
cap. 1. & 3. per totum. tit. ex. de bigam. m. Ca. debitum. ext. de
bigam. in fi. n. glo. pen. in pa. dist. 36. o. Ca. nuper. & c.
fi. extr. de bigam.

quantum in ipso fuit, secundas nuptias contractas. h. d.
duam duxit, tanquam de bigamo fore constitutum.
Formatus cum paribus concubinis, non dicitur bigamus.
tem bigamus. h. d.

A habuerit irregularitatem bigamie, non dicitur bigamus, sed
cum eo tanquam simpliciter formatus in quocumque
ordinatione sacerdotis officii, dispensari potest.

Corpe variatis, nisi medicina sit, promovetur non potest. h. d.
Avenida sunt autem illi, qui Ecclesiasticis ordinibus
di sunt officis, non solum animi, verum etiam corporis
vicia. Unde aliqua parte s. h. d. ad ordinem
ascendere non valent. Hoc tamen tunc obstat, cum
videns & notabilis est: h. d. ext. de. h. d. m. d. i.
utputa qui exiguum partem digne, vel imperium
amiserint, ita ut sine laudato possint ordinibus
repellendi non erunt.

Absque ex necessitate promoveri possunt: sicut, si
te. h. d.

Idem lucis est de deo, cui vel vi, vel in casibus, vel
de medicorum consilio metu immunitas periculi
silia fuerint amputata: quod si volentes, & cum
repugnare forte cupientes, se ipsos abdicant, quia
homicida sunt, ad clerum pervenire non possunt. C.
pore enim vitati, non calu, sed proprio vitio
intelligendi s. & sicut in illis voluntas non
vindictam in his voluntas possunt.

Qualis proventus ad sacros ordines promovendi non potest, nisi
admodum fuerit postea tale proventus contigerit.

Hoc autem distinctio non in ordinibus membris
locum vendicat. Cui enim deus & ab ipso
sunt, licet voluntas desit, sacerdotium tamen contem
potest. Ceterum si sacerdoti in ordine constitutus
quid acciderit, quod alim in eo accepto propter
Olim furiosus, vel aliter vexatus non potest. Cui
qui utpote fuerunt de amantibus non potest, ad sacros ordines
promoveri. h. d.

S b quoque quini furorem aliquando veris caliditate,
aut quolibet modo vexationis incensus efficitur, et
quod propter furorem accidit, in sacris vel in
diabolica vexatus fuerit, ordinari non potest. C.
riticiam s., qui in adolescentia a demeritis cog
suntur obfessi, ad superiorem gradum elevare non
possunt.

DE PRÆBENDIS, ET ALIIS
BENEFICIIS

TIT. V. DE PRÆBENDIS

Connecta & dependentia sunt simul tractanda. h. d.
Ost hanc videmus de prebendis, & illarum quibus
fione: que pars iuris extra propoliam quibus
materiam fortasse videri poterit: h. d. ext. de
in presenti de iure personarum. Sed cap. iura de
gnitibus Ecclesiasticis, quibus prebenda annexa
nexus, locuti fuimus, non sine causa, sequens loco
est hinc iuris materia tractari.

Prebenda nihil est aliud, quam ius personarum pro
ventus Ecclesiasticos, tanquam uni de collegio
petens, & ex canonica procedens. Cuiusmodi
vina precipit h., qui aliam servit, de aliam debet
vivere: dignum est, ut qui divinis asservantibus
Ecclesie sustententur stipendius. Ex his instituta
olim fuerat 4, ut ordinationes eorum, qui sine certo
olim fuerat 4, ut ordinationes eorum, qui sine certo

a. Cap. ext. de biga. b. dist. 35. in fi. de. per totum. c. Ca.
& fi. ext. de corpore. in d. Can. si quis a media. can. de
seq. dist. 33. c. & c. ext. de corp. vicia. d. Can. si quis
d. dist. 33. f. Can. parentibus. A. cap. 1. dist. 33. g. Can. de
b. Can. 2. & 3. dist. 33. h. Can. de i. dist. 33. i. Can. de
conclusion. ext. cod. in. l. Can. 1. dist. 37.